

podle platných vnitrostátních předpisů, bylo by na snadě vyloučiti vinu, poněvadž jednající orgán se jí nedopustil. Ježto ale žádný stát nemůže ospravedlňovati porušení mezinárodních závazků nedostatečností svého zákonodárství, není nikterak vyloučeno, proč by se nemohlo mluvíti o odpovědnosti státu z viny některého jeho orgánu. Ostatně stát s hlediska mezinárodního představuje právní jednotu a nerozhoduje, který orgán zavinil porušení práva mezinárodního.

(Pokračování.)

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

K výkladu § 1357 obč. zák. Rukojmí a plátce jest v poměru k věřiteli postaven na roveň hlavnímu solidárnímu dlužníku, liší se však od něho již co do postižných práv proti hlavnímu dlužníku, zůstává rukojmím a platí pro něho všechna zákonná ustanovení o rukojemském poměru, pokud se dají uvésti v soulad s předpisem § 891 obč. zák., tedy i právo uplatňovati liknavost věřitelovu ve vymáhání pohledávky (§ 1364 obč. zák.)

Ustanovení § 1357 obč. z., podle něhož ten, kdo se zavázal jako rukojmí a plátce, ručí jako spoludlužník rukou nerozdílnou za celý dluh, nemá nikterak toho významu, že by takovému závazku byla odňata povaha rukojemství a tento závazek byl změněn v takový poměr, jaký je oproti tomu, kdo od prvopočátku byl dlužníkem. Též ten, kdo se zavázal jako rukojmí a plátce, zůstává rukojmím a platí pro něho všechna zákonná ustanovení o poměru rukojemském, pokud se dají uvésti v soulad s předpisem § 891 obč. z. Vzdání se podpůrnosti ručení, jež je v každém převzetí rukojemství jako rukojmí a plátce, nemění ničeho na akcesorní povaze rukojemství. Uvedení § 891 v posl. větě § 1357 obč. z., na něž poukazuje dovolatelka, může přece znamenati pouze tolik, že toho, co ustanoveno jest v § 891 obč. z., použití je na rukojmího a plátce, tedy že žalobce má proti rukojmímu a plátci totéž právo volby o zažalování, jaké přísluší podle § 891 obč. z. věřiteli proti koreálnímu dlužníkovi. Zákon uvádí přece toliko § 891 obč. z. a není v zákoně žádného poukazu, že též všechny ostatní předpisy o koreálních dlužnících, obzvláště §§ 893—896 obč. z. mají platiti pro povinnost platební upravenou v § 1367 obč. z., kterou dlužno míti dle její podstaty za rukojemství; tomu, že zákon nezamýšlí prohlášení »jako rukojmí« absorbovati zcela prohlášením »jako plátce« rukojem-

ství nahraditi čistě koreálním poměrem závaznosti, svědčí přeci i to, že § 1357 obč. z. zachoval označení »hlavní dlužník« a »rukojmí«, dále že by § 1357 obč. z. neměl ve spojení s uv. dekr. ze dne 19. září 1837 sb. z. s. č. 229 žádného smyslu, kdyby pomnutí závazku jako »rukojmí a plátce« mělo býti posuzováno podle § 893 a násl. obč. z. a nikoli podle § 1363 a násl. obč. z. Při opačném nazírání nebylo by také lze si vysvětliti, proč zákon tento poměr závazkový zařadil pod ustanovení o utvrzení práv a závazků, zejména pod ustanovení o rukojemství a nikoli pod druhou hlavu třetího dílu občanského zákona o změně práv a závazků. Ba, bylo by vůbec nesrozumitelné, proč obč. zákon vsunul do § 1357 obč. z. zvláštní druh rukojemského závazku, poněvadž při úplném na roveň postavení rukojmího a plátce se solidárním dlužníkem by postačily úplně předpisy §§ 1344, 1347, 888 až 896 obč. z. Odvolávání se odvolatele na § 1103 obč. z., který ustanovuje, že uvedené tam přenechání vedení hospodářství není pachtovní, nýbrž společenskou smlouvou, není případné a nemůže vyvrátiti to, co bylo tu řečeno, poněvadž § 1103 obč. z. vylučuje přímo, aby zmíněné tam ujednání bylo považováno za smlouvu pachtovní, kdežto § 1357 obč. z. udržuje v platnosti závazek jako rukojemství. Rukojmí a plátce je v poměru k věřiteli, t. j. ohledně práva z pohledávky tomuto příslušející ovšem postaven na roveň solidárnímu dlužníku, liší se však od něho již ohledně postižných práv proti hlavnímu dlužníkovi, jež se řídí podle ustanovení platných pro rukojemství a nikoliv podle norem všeobecně platných pro solidární závazek a jež též věřitel oproti rukojmímu a plátci nesmí zmařiti. Z této úvahy vysvítá i vratkost nejběžnější námitky proti názoru tu hájenému, již užito též v rozhodnutí č. 12614 a 816 Gl. U., dále v rozhodnutí ze dne 3. března 1926 Cb. I 65, č. 153 (Zentralblatt für die juristische Praxis, červen 1926) k odůvodnění opačného názoru, totiž námitky, že věřitel může sprostiti hlavního dlužníka ručení, aniž to co mění na ručební povinnosti rukojmího a plátce, že tedy i tvrzená váhavost věřitelova nemůže odůvodniti námitku ve smyslu § 1364 obč. z., jež by žalovaného osvobozovala z platební povinnosti. Neboť propustí-li věřitel hlavního dlužníka ze závazku, pak jedná ovšem v rámci propůjčeného mu práva předpokládajíc, že se toto nevykonává prokazatelně na újmu spoludlužníka, nemá však, a o to tu jde, práva nedbalostí dáti dojít k tomu, že se nemůže rukojmí a plátce hojiti na hlavním dlužníkovi, jenž se stal v mezidobí neschopným k placení, neboť také poměr rukojmího a plátce podléhá všeobecnému příkazu šetření poctivosti a důvěry, jenž předpokládá, že se vynaloží

v cizích záležitostech péče řádného hospodáře (§ 1297 obč. z.). Také rukojmímu a plátcí musí tedy příslušetí táž práva jako obyčejnému rukojmímu při prokázané liknavosti věřitelově ve vymáhání pohledávky (§ 1364 obč. z.).

Konečně nelze přehlédnouti, že podle povahy věci dlužno rozeznávati mezi právním poměrem oněch spoludlužníků, kteří již při vzniku dluhu konkurovali jako spoludlužníci (§ 891 obč. zák.), a právním poměrem oněch, kdož se stali spoludlužníky později, poněvadž k vůli upevnění práv věřitelových přistoupili jako dlužníci k závazku již jsoucímu. Tito posléz uvedení poskytlí do jisté míry sami věřiteli úvěr a jsou plátcí cizího dluhu. Při placení cizího dluhu poskytuje pak zákon plátcí určitá práva (§ 1358 obč. z.) a vyhrazuje mu jistotu, které požívají sami věřitelé (§ 1360 obč. z.). Také rukojmí a plátce zaručuje se za cizí dluh a musí proto též pro něho platiti tato ustanovení a nelze nahlížeti, proč by byl právě on vyloučen z práva uplatňovati liknavost věřitelovu (§ 1364 obč. z.).

Tomuto výkladu zde zastávanému nasvědčuje ostatně převážně též nauka (srv. H a s e n ö h r l, Obligationsrecht § 80, pozn. 118, E h r e n z w e i g, System des österr. allgem. Privatrechtes § 307, I., K r č m á ř, Právo obligační str. 238, K r a s n o p o l s k i, Lehrbuch des österr. Privatrechtes str. 233. Srv. též N i p p e l sv. 8, str. 289 a násl. o právech rukojmího a plátce), opačné mínění odůvodňuje S t u b e n r a u c h 1899, II. sv., str. 715 pozn. 2, toliko poukazem na svrchu zmíněné rozhodnutí č. 12614 Gl. U. (srv. dále poznámky O h m e y e r o v y k rozhodnutí víd. nejvyššího soudu ze dne 6. července 1926 Ob II, 572, č. 270 Zentralblatt für die juristische Praxis, seš. 10/1926, v němž je uznáno akcesorní ručení rukojmího a plátce, konečně P l a n k ů v komentář k německému občanskému zákoníku, str. 1398, III. 2, z jehož vývodů při nejmenším vysvítá, že novější zákonodárství po případě soudnictví (judikatura) osvojila si výklad tu zastávaný.

Rozhodnutí nejv. soudu ze dne 17. ledna 1928,
R I 895/27-1. J. K.

Není třeba, aby k odůvodnění povinnosti k náhradě škody státem byla označena osoba representanta povinného.

První soud zjistil, že úraz, který se dne 14. ledna 1925 žalobkyni přihodil, byl způsoben tím, že jí spadl kus tašky o větší váze ze žlabu střechy dvoupatrového domu, patřícího jí a jejímu